

DANSKE FÆDRE – *stå frem!*

Af Tida Ravn

Tida Ravn, forkvinde for Kattuffik Ataata. Foto: Leiff Josefsen.

Vi er de *uægte børn* – står der i loven! Hvor uægte kan man mon være – eller hvor ægte SKAL man være? Jeg undrer mig stadig over, at der overhovedet er opfundet et udtryk, som den dag i dag bruges i selve lovgivningen. Det er da Apartheid helt ind i det højt besungne såkaldte demokratis rygrad.

Et uægte barn = illegitimate child (eng; illegalt barn) = uersagaq (grønlandsk barn af mor uden mand...)

Det *må* da bero på en misforståelse, at

børn der fødes udenfor et eventuelt ægteskab, stadig den dag i dag skal betegnes *anderledes* end alle andre, der også fødes lige så lige og frie . . . som enhver? Der står at læse i FN's erklæring om menneskerettigheder artikel 24, at *ingen må diskrimineres på grund af ... social herkomst og etnisk oprindelse ...*

Men det er altså lige netop det, man har gjort i årtier – og stadig gør i velfærdsstaten Danmark.

Andre landes befolkninger har tilsva-

HVERKEN ARVERET ELLER EFTERNAVN!

Det er ikke det meget beskedne beløb i sagsomkostninger, der er hovedpointen i dommen over børnehjemsbarnet Sara's bidragsresolution. Den negative koloniale diskriminerende pointe er nedfældet i én sætning, som var utænkelig i forbindelse med danske børn på den tid: "Dommen medfører ikke arveret eller ret til uden bidragspligtiges samtykke at antage dennes efternavn."

I sin korte helhed lyder den fældede dom over barnet Sara, som den blev afsagt d. 14. oktober 1964 af Kredsretten i Upernavik:

Sagsøgte (...) anses som bidragspligtig til det af sagsøgerinde (...) Upernavik, udenfor ægteskab den 1. juni 1961 fødte barn Hansigne Sara Jakobine Geisler. Bidraget fastsættes til det for barnets opholdssted gældende normalbidrag.

Sagsøgte betaler derhos sagens omkostninger ... med kr. 231,84.

Dommen medfører ikke arveret eller ret til uden bidragspligtiges samtykke at antage dennes efternavn.

Der vil på grundlag af dommen blive udstedt bidragsresolution.

P. Nielsen Abraham Svendsen Rasmus Kleem

rende problemer, med manglende ligestilling og samme rettigheder, hvilket ses tydeligt nu i tidligere kolonilande og for eksempel også hos befolkningerne i de nationer, der er udsat for fremmed militær magt.

Et billede af hvordan menneskers juridiske beskyttelse, toner frem – Der er forskel på hvilke kår du får i livet afhængig af situationen omkring din fødsel.

DANSK APARTHEID

Lige siden missionæren Hans Egede i 1721 kom hertil, har Danmark haft monopol og enevældig overhøjhed over Grønland og dets mennesker.

Danmark ragede uklar med Norge om

Nordøstgrønland og kæmpede for at bevare retten over hele Grønland. I 1933 stadfæstede en dommerkendelse i Haag den danske stats suverænitet, og Danmark fik overladt det fulde ansvar for Grønland og dets befolkning.

Alligevel betyder det ikke, at folk i Grønland opnåede de samme rettigheder – i 1937 vedtager Folketinget som nævnt den første lov, der stadfæster børns rettigheder, men vigtige ændringer kommer ikke til at gælde for børn i Grønland!

I 1948 tilslutter Danmark sig menneskerettighederne i deres fulde omfang, som formuleret af FN – Jo, udadtil ser det hele meget demokratisk og sympatisk ud for Danmark. Man har blot glemt, at Danmark optræder som kolonimagt og behandler grønlænderne anderledes.

Det store skel set med de grønlandske politiske briller, var da vi grønlændere blev "ligestillet" med det øvrige danske riges borgere i 1953. Der var langt fra ligestilling, hvilket kan læses i de øvrige kapitler i dette tidsskrift. Vi havde stadig fødestedskriteriet, hvilket betød at danskere, der var udsendt til Grønland som håndværkere og ingeniører, fik højere løn for samme arbejde. Først i 1980'erne blev det afskaffet.

I dag har Grønland fået selvstyre, men har stadig ikke myndighed og står uden kompetence f.eks. på justitsområdet. Skiftende danske justitsministre kunne for længst have sikret grønlandske børn samme rettigheder som børn i Danmark. Vi er dog alle danske statsborgere. End ikke Folketingets Lov om Lige behandling kan vi ty til. Den gælder nemlig (heller) ikke for Grønland!

Statsminister Lars Løkke Rasmussen har indvilget i, at der nedsættes en kommission, der i første omgang skal afdække det skete, set med historiske øjne. Hvad gjorde, at staten og de daværende regeringer først i 1964 og senere i 1975 vedtog love, der stadfæster alle menneskers ret til en far og at børn har juridiske rettigheder. Alle grønlandske børn født før lovene, står fuldstændig udenfor de rettigheder. Vi er rigtigt mange her i Grønland, som ikke vil finde sig i denne lovløse situation længe.

Stiftende møde for Kattuffik Ataata (landsforeningen for juridisk faderløse i Grønland).

DANSKE FÆDRE – STÅ FREM!

Også I mænd fra andre lande, der har “efterladt” noget her i Grønland og måske har en vis anelse om det. En storstilet “Spørløs” må være betegnelsen for det, som mange af landsforeningens medlemmer har udført. Gennem det meste af opvæksten og voksenlivet har mysteriet omkring den ukendte far optaget sindene i et omfang, andre umuligt kan forestille sig. Hvad er en far? Hvem er min far? Hvordan var min far? Og hvorfor ved jeg ikke, hvem han er. Og hvorfor må jeg ikke få noget at vide om ham? Er jeg fravalgt?

Vi børn kender ikke omstændighederne for de enkelte mænds/fædres situation. Vi sidder tilbage med skamfuldheden som en gennemgående følelse, vi alle ønsker at komme til livs.

Folk beretter om mobning, diskrimination og næsten ubærlige forhold under opvæksten i de ofte små lokalsamfund, hvor jantelovens bogstav hersker i udbredt grad. Du er uægte – du er ikke så god som andre. Du skal ikke tro du er noget!

Men ikke desto mindre er VI NOGET. Vi er – som alle andre og bør have samme behandling og nyde de samme rettigheder. Vi har en far, han har måske også betalt bidrag til os. Måske har vi oven i købet en ukendt del af familien indenfor rækkevidde.

Det er aldrig for sent at opklare sådanne vigtige ting i livet.

Tavsheden er brudt her på verdens største ø! Vi ønsker ligestilling – vi ønsker at nyde samme beskyttelse af vores identitet som enhver anden – uanset hvor vi er vokset op.

At arbejde for at opnå ret til at have en far har vist sig at være den første forløsning for mange af os. Et langt liv med hæmninger og problemer omkring denne undertrykte side af ens eksistens, kunne pludselig formuleres og ved at sætte ord på smerten, er der allerede lindring på vej. Og vigtigst: der kan gøres noget.

Som én sagde ved vores stiftende møde: ”Nu ved vi, hvorfor vi har mange af de samme symptomer. Vi er en gruppe udskaeldte og udstødte. Vi er dem med manglende selvværd og meget lidt selvtillid – de skæve eksistenser, selvom rigtigt mange også har stået imod og klarer sig fint – til trods for og på trods af. Men nu skal det være slut, for i den nye bevægelse ønsker vi at rede tingene ud og rense ud i al den dårlighed, der har hobet sig op i vore kroppe og sind. Det hører fortiden til, og vi tager nu ansvaret for det, som ingen har gjort tidligere.”

Derfor stiftede vi en landsforening for juridiske faderløse i Grønland, Kattuffik Ataata, som den første folkelige sammenlutning, der kæmper for vores rettigheder i dette land. Også fædre er velkomne hos os.

Tida Ravn er journalist og forkvinde for Kattuffik Ataata. e-mail: ataata@greenet.gl